

תו רֹא דָא, שִׁיר: דָא רֹא דָדוֹד מַלְפָא, דָאֵיהוּ רֹא  
לְסֻלְקָא בְשִׁיר. הַשִּׁירִים: אֶלְיָהוּ אֲבָהָנוּ, רֹא דָמְמָנוּ  
רְבָרְבָן, רְתִיכָא שְׁלִימָתָא פְּדָקָא יְאֹות. אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה:  
רֹא מַאן דְּרָכִיב עַל רְתִיכָא שְׁלִימָתָא דָא.  
וּבְהָאֵי קָרָא אֲשִׁתְכָחֵשׁ שְׁלִימָיוּ דָרְזָא, מַן (וַיֵּצֵא קְנָג ע"ב) הַעוֹלָם  
וְעַד הַעוֹלָם, רֹא דָכָל מִהִימָנוֹתָא. וּכְלָא אֵיהוּ  
רְתִיכָא שְׁלִימָתָא לְמַאן דִּידְיעָ, וְלִמְאָן דָלָא אֲתִידָע,  
וְלִיתָ מַאן דְּקָאִים לְמַנְדָע בֵיה. וְעַל דָא אֲתִמָר הָאֵי קָרָא  
בְּד', תִּבְין, רֹא דְרְתִיכָא שְׁלִימָתָא מִכָּל סְטְרִין. מִכָּאֵן  
וְלֹהֲלָאָה, רֹא לְחַכְמִים אֲתִמָסֶר.

וְתוֹ אֵית בֵיהֶן רֹא פְנִימָה, דְתִגְיָנָן, מַאן דְחַמְיִי עֲנָבִין  
בְּחַלְמִיה, אֵי חִוּרִין אַיְנוּ טְבִין. אַוְכְמִין, בְּזָמָן  
טְבִין, דָלָא בְזָמָן צְרִיכִין רְחַמִי. מַאי שְׁנָא חִוּרִי, וּמַאי  
שְׁנָא אַוְכְמִי, וּמַאי שְׁנָא בְזָמָן, וּמַאי שְׁנָא דָלָא בְזָמָן.  
וְתוֹ, תִגְיָנָן אַכְלָן לְאַיְנוּ אַוְכְמִי, מַוְבָטָה לִיהֶן דְהָנוֹא בָנָן  
עַלְמָא דָאָתִי, אַמְמָא.

אֶלָא תִגְיָנָן, אַיְלָנָא דְחַב בֵיהֶן אָדָם קְדָמָה, עֲנָבִין הוּוּ,  
דְכַתִּיב, (דברים לט) עֲנָבָמוּ עֲבָבִי רֹוֶשׁ. וְאֶלְיָהוּ אַיְנוּ  
עֲנָבִין אַוְכְמִין, בְגַיִן דָאֵית עֲנָבִין אַוְכְמִין, וְאֵית עֲנָבִין  
חִוּרִין. חִוּרִין טְבִין, דָהָא מַסְטָר דְתִיִי אַיְנוּ. אַוְכְמִין  
צְרִיכִין רְחַמִי, דָהָא מַסְטָרָא דְמוֹתָא אַיְנוּ. בְזָמָן טְבִין,

מאי טעםא. בגין דבזמנא דחוורי שלtron, פלא אַתְבָּסִם, דהא בההוא זמנא כלא אצטראיך לתקינה, וכלא איהו שפיר, וכלא תקינה חדא, אוכמא וחוורא. ובזמנא דחוורי לא שלטאן, ואוכמי אתחזון, למינגע בהא בדיןא דמוֹתָא סליק, ואצטראיך רחמי, דהא אילנא דחבייה אדם קדמאה, וגרים מותא ליה ולכל עלמא חמא. הכא אית לאסתפלא, ואילא דמר הכא, לא אימא. תנין דעלמא דא, איהו בגונא דעלמא דלעילא, ועלמא דלעילא כל מה דהוה בהאי עלמא, הבי איהו לעילא, אי נחש גרים מותא לאדם לחתא, לעילא אמא. (דף קמ"ד ע"ב) אי תימא, (עד) לאッתא, (ס"א לחתא) דבגין נחש אגרע בהורא, דהא סיחרא אגרע בהורא לזמנין, ובההוא זמנא איהי מיתת. דבורא אמא. דאי נימה דסיחרא בעטיו דהאי נחש מיתת, בגריעו דגההורא. הא תנין, שלא בגין נחש הוה. אלא דאמרה סיחרא קמי קודשא בריך הוא וכו', הא לא הוה בגין נחש. ואי תימא דבעל הבי הוא, חס ושלום דגריעו הוי לעילא. אלא כל דא סתרי אוריותא, ונחש בכלא אתקין גריינן. תא חוי והבי אוליפנא, כל מה דעבד קודשא בריך הוא עילא וחתא, כל ברזא דבר ונוקבא איהו, ובמה דרגין אינון לעילא, משגין אלין מאליין. ומדרגא עד

**דָּרְגָּא רֹזָא דָּאָדָם,** וְאַיִבּוֹן דָּרְגָּאינַן דָּאַיִבּוֹן זִינָא חֶדָּא, עֲבָד  
לֹזָן קֹודֵשׁ אָבָרִיךְ הַוָּא דִיּוֹקְנָא דָחֶד גּוֹפָא, עַד דְּסָלְקִין  
**בְּרוֹזָא דָּאָדָם.**

וְתַגְיִבּוֹן, בְּיוֹמָא תַגְיִנָּא דַעֲוָבָדָא דְבָרָאשִׁית, דָאַתְבָּרִי  
בֵּיה גִּיהְנָם, אַתְעַבֵּיד חֶד גּוֹפָא בְּרוֹזָא דָאָדָם,  
וְאַיִבּוֹן שִׁינְפִּין מִמְּבָן דְמַתְקָרְבִּין לְאַשָּׁא, וִמְתִין וּמְהַדְּרָן  
כְמַלְקָדְמִין. וְדָא בָגִין דָאַיִבּוֹן אַתְקָרְבּוֹ לְגַבִּי הָאֵי חַוִּיא,  
וְאַיְהָוּ אָדָם קָדְמָה דָאַתְפָּתָא גּוֹ מִשְׁפְּנָא בְּהָאֵי חַוִּיא,  
וְעַל דָא מִית, וְחוֹיָא גְּרִים לֵיהּ מוֹתָא דָאַיְהוּ קָרִיב לֵיה.

וּבְכָל אַתְר אָדָם דָכָר וְנוֹקְבָא אַיְהוּ, אַבְלָ (חצ' רמ"ז ע"ב)  
אָדָם דָאַיְהוּ קָדִישָׁא עַלְאהָ, אַיְהוּ שְׁלָטָא עַל  
כָלָא, דָא יְהִיב מִזְוְנָא וְתִין לְכָלָא. וְעַם כָל דָא בְכָלָא  
מִנְעָבָה וְהָרָא הָאֵי חַוִּיא תְקִיפָא. כִּד מִסְאִיב מִשְׁפְּנָא נֹוקְבָא  
דְהַהְוָא אָדָם פְּדָקָא מִתְתָה, וְדְכִירָא מִתָּה, וְסָלְקִין  
כְמַלְקָדְמִין. וְעַל דָא כָלָא כְגֻונָא דְלֻעִילָא.

אַבְלָ אַיִבּוֹן עֲנָבִין אַוְכְמִין, מִוּבְטָה לֵיהּ דְהַהְוָא בֵן עַלְמָא  
דָאַתִּי, בָגִין דְשִׁיצִי, וְשְׁלִיטָא עַל הַהְוָא אַתְר, (נ"א  
וְאַעֲבָר) וְאַתְגָּבָר עַלְיהָ, וְאַדְקָ לֵיהּ, בְמָה דָאַת אִמְרָ (דְנִיאָלָז)  
אֲכָלָא וְמַדְקָא. כִּיּוֹן דָאַעֲבָר הָהִיא קְלִיפָה תְקִיפָא, הָא  
אַתְקָרְבּ לְגַבִּי עַלְמָא דָאַתִּי, וְלִיתָ מָאֵן דָמָחִי בִּידִיה. וְעַל  
דָא, מָאֵן דָחָמִי בְחַלְמִיהָ דָאַיִבּוֹן עֲנָבִין אַוְכְמִין אֲכָל  
וְמַהְדָקָ מִוּבְטָה לֵיהּ וּכְו'.

כגונובא דא, לא הווי שיר בבייתא לדוד, עד דאתעברו  
איונע עבון אוכמן, ושלטא עלייהו, וכדין  
אטמר שיר השירים, כמה דאטמר. ואפילו באתר דא  
אקרן ענבים, כמה דאת אמר (הושע ט) **בענבים במדבר**  
וגו, ואלין איונע ענבים חורין.

שירתא דא איה מעלייא על כל שאר שירין דקדמאי.  
כל שירין דקדמאי אמרו, לא סליקו אלא גו  
שירין דמלאכי עליאי אמרו. ואף על גב דהא אוקמותה,  
אבל כתיב שיר המעלות לדוד, שיר המעלות שיר  
דמלאכי עליאי אמרו. דאיונע מעלות ודרgin. אמרו  
למאן. לדוד. לבקשא טרפא ומזונא מגיה.

תו שיר המעלות, כמה דאת אמר (תהלים מו) על עלמות  
שיר. (שיר השירים א) על כן עלמות אהבה. לדוד, בגין  
דוד מלכא עלאה, דאייה (ויחי רנא ע"א) משבח תדייר למלכא  
עלאה.

כיוון דאתא שלמה מלכא, אמר שיר דאייה עלאה  
לעלאה. הרברבי עלמא עלאין, קאמרי לגביה  
מלך עלאה, דשלמא פלא דיליה. בלהו דאמר  
שירתא, לא סליקו בה היא שירתא לומר, אלא ההוא  
שירתא דמלאכי עליאי קאמרי. בר שלמה מלכא, דסליק  
בה היא שירתא למה הרברבן עלאין עמודי עלמא

**קאמרי.** כל בני עלמא ברתיכין תתאין, שלמה מלכא  
ברתיכין עלאין.

וְאֵי תִּמְאָ, מֵשֶׁה דָּסְלִיק בְּדִרְגָּא דְּנַבְּנָה וּבְחַבְיבָּו לְגַבְּיוֹ  
קוֹדֵשׁ אָבָרִיךְ הוּא, עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא, הַהִיא  
שִׁירַתָּא דְּקָאָמֵר בְּרַתִּיכִין תִּתְאִין תֹּהֶה, וְלֹא סְלִיק יִתְיַיר.  
תָּא חֹזֵי, שִׁירַתָּא דְּקָאָמֵר מֵשֶׁה, סְלִיק לְעַילָּא וְלֹא לְתִתְא.  
אֲבָל לֹא אָמֵר שִׁירַתָּא כְּשַׁלְמָא מַלְכָא, וְלֹא תֹּהֶה בָּר נְשָׁ

**דָּסְלִיק בְּשִׁירַתָּא כְּשַׁלְמָה.**

מֵשֶׁה סְלִיק בְּתוֹשְׁבַּחַתְּיהָ לְעַילָּא, וּתוֹשְׁבַּחַתְּאָ דִילִיהָ  
תֹּהֶה, לְמִיחָב תֹּשְׁבַּחַן וְהַזְּדוֹן לְמַלְכָא עַלְמָה,  
דְּשֻׂזִּיב לֹזֵן לִישְׁרָאֵל, וּעֲבֵיד לֹזֵן גַּסְיָן וְגַבּוּרָאֵן בְּמִצְרָים,  
וְעַל יִמְאָ. אֲבָל דָוד מַלְכָא, וְשַׁלְמָה בְּרִיהָ, אָמְרוּ שִׁירַתָּא  
(דף קמ"ה נ"א) בְּגִוּנָא אַחֲרָא. דָוד אֲשַׁתְּדֵל לְאַתְקָנָא עַוְלָמָתָן,  
וְלִקְשָׁטָא לֹזֵן בְּמַטְרוֹנִיתָא, לְאַתְחֹזָה מַטְרוֹנִיתָא  
וְעוֹלָמָתָה אֶבְשְׁפִירָו, וְעַל דָא אֲשַׁתְּדֵל בְּאִינְפָּן שִׁירַין  
וּתוֹשְׁבַּחַן דְּגַבְּיִהְוּ, עַד דְּאַתְקָיִן וְקִשְׁיט כְּלָהּוּ עַוְלָמָתָן  
וּמַטְרוֹנִיתָא.

כִּיּוֹן דָאתָא שַׁלְמָה, אֲשֵׁבח לְמַטְרוֹנִיתָא מַתְקִשְׁטָא,  
וְעוֹלָמָתָה אֶבְשְׁפִירָו, אֲשַׁתְּדֵל לְמַיְעַל לָהּ לְגַבְּיוֹ  
חַתּוֹן, וְאַעֲיל הַחַתּוֹן לְחוֹפָה בְּמַטְרוֹנִיתָא, וְאַעֲיל מַלְיָן  
דְּרַחִימָיו בְּגִיְיָהּוּ, בְּגִין לְחַבְּרָא לֹזֵן כְּחַדָּא, וְלִמְהָווִי

תרוייהו בשלימו חדא בחביבו שלים. ועל דא שלמה סליק בתושבחתה עללה, על כל בגין עולם. משה, זוג למטרוניתה בהאי עלמא לחתתא, למשוי בהאי עלמא בזוגא שלים בתתאי. שלמה, זוג לה למטרוניתה בזוגא שלימה לעילא, ואעליל החתן לחופה בקדמיתא, ולבר עאל לתרוייהו בהאי עלמא, זומין לון בחדוה בבי מקדשא דאייהו בנה.

ואי תימא, היך עיליל משה למטרוניתה בלחוּדהא בהאי עלמא, דהא אתחזי פרוֹדא. תא חזי, קידשא בריך הויא זוג לה במשה בקדמיתא, ואיהו הוות פלא משה, כמה דאתמר. פיון אוזוֹגות ביתה במשה, נחתת בהאי עלמא. בזוגא דהאי עלמא, ואתתקנת בהאי עלמא, מה דלא הוות מקדמת דנא, ולעולם לא הוות בפרוֹדא.

אבל לא היה בר נש בעלמא מיום דאתברי אדם, דייעיל רחימו וחייבו, ומליין דזוגא לעילא, בר שלמה מלכָא, דאייהו אתקין זוגא דלעילא בקדמיתא, ולבר זמין לון בחדא בביתא דאתקין לון. וכאין אינון דוד ושלמה בריה, דאיון אתקינו זוגא דלעילא. מיום דאמר לה קידשא בריך הוא לסתירה, זילי ואזערי גריםיה, לא אוזוֹגות בזוגא שלים בשמשא, בר כד אתה שלמה מלכָא.

**שִׁיר הַשִּׁירִים**, הֵא הַכָּא חִמְשׁ דָּרְגִין, לְאַתְדְּבָקָא בְּעַלְמָא  
דָּאַתִּי. שִׁיר, חד. הַשִּׁירִים, פְּרִין, הֵא תַּלְתָּ. אֲשֶׁר,  
הֵא אַרְבָּעָה. לְשַׁלְמָה, הֵא חִמְשָׁה. בְּחִמְשָׁה אִיהוּ. דָּהָא  
יּוֹמָא דְּחִמְשִׁין, רְזָא דִּיוּבָלָא אִיהוּ.

תֵּא חַזְוִי, זָוָגָא דְּלָעִילָא לֹא יִכְלֵל שֶׁלְמָה לְאַתְקָנָא, אֲלָא  
בְּגִין דְּאַשְׁתְּבָחָה זָוָגָא לְתַתָּא, מִקְדָּמָת דָּנָא. וּמְאָן  
אִיהוּ. זָוָגָא דְּמִשָּׁה. דָּאִי לֹא הוּא זָוָגָא דָנָא, לֹא אַתְתָּקָנוּ  
זָוָגָא דְּלָעִילָא. וּכְלָא בְּרוֹא עַלְאָה אִיהוּ, לְחַפְּיכִימִי לְבָא.  
כְּתִיב (מלכ' א. ח) וַיֹּדַבֵּר שֶׁלְשָׁת אֱלֹפִים מְשָׁל וַיְהִי שִׁירוֹ  
חִמְשָׁה וְאַלְף, הֵא קְרָא אָוְקְמוּתָה חַבְרִיאָה. אָבֵל  
וַיֹּדַבֵּר שֶׁלְשָׁת אֱלֹפִים מְשָׁל, וְדָאִי עַל כָּל מָלה וּמָלה  
דָּאִיהוּ הוּה אָמֵר, הוּוּ בֵּיהְ תַּלְתָּ אַלְף מְשָׁלִי, כְּגַון סְפָרָא  
דִּקְהָלָת, דָּאִיהוּ בְּרוֹא עַלְאָה, וְאִיהוּ בָּאָרֶחֶת מְשָׁל, דִּלְית  
בֵּיהְ קְרָא דָלָאו אִיהוּ בְּחִכְמָתָא עַלְאָה, וּבָאָרֶחֶת מְשָׁל,  
אֲפִילּוּ קְרָא זַעַירָא דִּבְיָה.

דָּבֵד הַוָּה מְטִי רַב המְנוּגָא סְבָא קִדְמָה לְהֵא קְרָא, (קהלת  
י"ג) שְׂמָחָה בְּחוֹר בִּילְדוֹתָךְ וַיִּטְבֵּךְ לְבָךְ בִּימֵי בְּחוֹרָותָךְ  
הַוָּה בְּכִי. וְאָמֵר וְדָאִי הֵא קְרָא יְאֹות הַוָּא, וְאִיהוּ בָּאָרֶחֶת  
מְשָׁל, וּמְאָן יִכְלֵל לְמַעַבֵּד דְּרַשָּׁא בְּמָשָׁל דָא. וְאִי אִיהוּ  
דְּרַשָּׁא לִית בֵּיהְ דְּרַשָּׁא, אֲלָא כִּמָּה דְּחִמְינָן בְּעִיגִינִין. וְאִי  
חִכְמָתָא אִיהוּ, מְאָן יִכְלֵל לְמַנְדָע לָהּ.

מיד היה טוב ואמר, כתיב, (בראשית ל) אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגוי, הא קרא דקלהת, איהו משל לchromata דקרא דא דאוריתא, ודא משל לדא. שמה בחור בילדותה, והוא נער. ויטיבך לבך, היה רעה את אחיו בצאן. ביום בחורותיך, את בני בלחה ואת בני זלפה נשיאבו. ודע כי על כל אלה, ויבא יוסף את דברתם רעה. יביאך אלהים במשפט, אלה תולדות יעקב יוסף. יוסף אתכליל ביעקב, ורזין דסורי תורה, מאן יכול למנדע לון.

והאי משל אתפשט לثالث אלף משלים, וכלהו (דף קמ"ה ע"ב) בהאי משל, בשעתא דיוסף אתכליל ביעקב, תלת אלף איבון, באברהם יצחק וייעקב, בכלהו בהאי משל ברוא דchromata. וכאן, כמה טיעין איבון בטועני דטמירו, בהו דידיiri טריסין, דלית להו חושבנא לטמירין דchromata.

ויהי שירו חמשה ואלף, הבי אוקימבא, ויהי שירו של משל, וכלה חד, בין מאן דאמר ויהי שירו של משל, פלא איהו דשלמה, בין מאן דאמר ויהי שירו של משל, פלא איהו חד, וכלה איהו קאמר, ויהי שירו, דא שיר השירים. וכי חמשה ואלף איהו שיר השירים. ודאי הבי הוא, חמשה איבון טרעין ופתחין דמתפתחי במלכא דשלמה דיליה.

וְאֵבּוֹן חֵמֶשׁ מֵאָה שְׁנִין דָּאִלְגָּנוֹ דְּחֵי. חֵמֶשׁ שְׁנִין דְּיוּבָּלָא.

וְאַלְפָ, דָּא אִיהוּ אִלְגָּנוֹ דְּחֵי, חַתּוֹן דְּנַפְּיךְ מִסְטְּרִיהָ,  
וְאִיהוּ יִרְיתְּ בֶּל אִינּוֹן חֵמֶשׁ, לְמִיטִּי לְגַבְּיִ פָּלָה.  
יּוֹמִיהָ דְּקֻודְשָׁא בָּרִיךְ הוּא אַלְפָ שְׁנִין אִיהוּ, וְדָא אִיהוּ  
בְּהָרָ דְּנַגְּיִיד וְנַפְּיךְ מַעַדְןָ. יוֹסֵף וּפָאָה. דָּאֲקָרִי צְדִיקָ, עַל  
שְׁמָא דְּסִיחָרָא. כַּמָּה דְּאַתְּבִּי בָּה קֻודְשָׁא בָּרִיךְ הוּא. וּבְגִין  
כֵּד שִׁיר הַשִּׁירִים, קָדְשָׁ קָדְשִׁים.

וְלִיתְ לְךָ קָרָא בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, דָּלָא אִיתְ בֵּיהָ רָזָא  
דְּחֵמֶשׁ וְאַלְפָ וְדָאָ. שִׁיר הַשִּׁירִים וְדָאִי הַכִּי הוּא.  
חֵמֶשׁ דְּרָגִין אִינּוֹן בְּהָאִי קָרָא, כַּמָּה דְּאַתְּמָר. וְאִי תִּמְאָ,  
הַאַלְפָ אַמְּאִי לֹא אָדְבָר הַכָּא. וְדָאִי הַהּוּא אַלְפָ טְמִירָ  
הָוָה, וְטְמִירָא אִיהוּ עַד דְּאַתְּחִברָת אַתְּתָא בְּבָעָלה. וְעַל  
דָּא אַשְׁתַּדְלָל שְׁלָמָה, לְמִיטִּי הַהּוּא אַלְפָ לְגַבְּיִ פָּלָה,  
בְּטְמִירָוּ דְּגֻוְשְׁפְּנָקָא דְּחִכְמָתָא עַלְאָה.

כִּיּוֹן דְּעַבְדָּ קָדְשָׁ הַקָּדְשִׁים לְתַתָּא, גְּנִיזָ וְטְמִירָ, וְעַל  
רָזָא דְּקָדְשָׁ הַקָּדְשִׁים לְתַמּוֹן, לְמַעַבָּד גְּנִיזָ  
דְּשְׁמוֹשָׁא שְׁלִימָ, עַילְאָ וְתַתָּא בְּדָקָא יָאָות. קָדְשָׁ (קב"א ע"א).  
הַקָּדְשִׁים אִיהוּ לְעַילָּא, רָזָא דְּחִכְמָתָא עַלְאָה, וְיַוְבָּלָא.  
בְּגִוּנָא דָא יִרְתִּין חַתּוֹן וּכְלָה, יִרְוִתָּא דָאָבָא וְאַמְּאָ.  
וְאַתְּהָדָרוּ אַחֲשָׁנָת יִרְוִתָּא בְּגִוּנָא אַחֲרָא. יִרְוִתָּא דָאָבָא,

ירתא ברתא, בסליקו דשׁמא קדיישא דא, ואתקרי אוּפַּה  
הכִּי קָדֵשׁ, חֲכָמָה. יְרוֹתָא דָמָא, יְרִית בָּרָא, וְאֶקְרֵי  
קָדְשִׁים, בְּגַין דְּגַטְיֵיל כָּל אַיִלּוֹן קָדְשִׁים עַלְאַיִן, וּכְנִישׁ לֹזֶן  
לְגַבִּיהָ. וּבַתֵּר יְהִיב לֹזֶן, וְאַעַיל לֹזֶן לְגַבִּי בָּלָה.

וְעַל דָּא אָמֵר שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁיר, לְגַבִּי קָדֵשׁ. הַשִּׁירִים,  
לְגַבִּי קָדְשִׁים, לְמַהּוּי כָּל אַדְשׁ קָדְשִׁים, בְּרוֹזָא  
חֲדָא בְּמַהּ דָא תְּחִזֵּי. אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה הָא אָפָּמֶר לְמַלְכָא  
דְּשַׁלְמָא דִילִיהָ.

וְאֵי תִּמְאָ שְׁבַחָא דָא דִילִיהָ הוּא. לֹא תִּמְאָ הַכִּי, אֶלָּא  
שְׁבַחָא בָּאָתָר עַלְהָא אֵיתָהו סְלִקָּא. אֶבְלָה הַכָּא הוּא  
רוֹזָא. כִּד מַתְתַּקְנוּ דָכָר וּנוֹקְבָא כְּחַדָּא, תְּחוֹת מַלְכָא  
עַלְהָא, כִּדְיוֹן הַהוּא מַלְכָא אַסְתְּלִיק לְעִילָּא, וְאֶתְמַלְיאָ  
מַפְלָל קְדוּשָׁין, וּמַפְלָל בְּרֶפֶאן, דְּגַדְןָן לְתַתָּא, וְאֶתְמַלְיאָ  
וְאֶרְיךָ לְתַתָּא, וְדָא אֵיתָהו תִּיאּוּבְתִּיהָ דְּמַלְכָא עַלְהָא, כִּד  
אֶתְמַלְיאָ קְדוּשָׁן וּבְרֶפֶאן, וְאֶרְיךָ לְתַתָּא.

וְעַל דָּא אֵיתָהו צְלוּתִין וּבְעוֹתִין, דִּיתְתַּקְנוּ וְאֶתְמַלְיאָ הַהוּא  
מִבּוּעָא עַלְהָא. דְּכִיּוֹן דָא יְהוּ מַתְתַּקְנוּ פְּדָקָא יְאֹותָ,  
מַחְיוֹן דִילִיהָ, וּמַחְיוֹן דַהֲהוּא תְּקוּנָא, מַתְתַּקְנוּא עַלְמָא  
תַּתָּא, וּעוֹלָמַתָּא. וְלֹא אַצְטְּרִיךָ עַלְמָא תַּתָּא  
לְאֶתְתַּקְנוּא, אֶלָּא מַחְיוֹן דַעַלְמָא עַלְהָא. סִיחָרָא, לִית לְהָ  
חַיוֹן מְגֻרְמָהָא כָּלָל, בָּר כִּד אֶתְתַּקְנוּ בְשִׁמְשָׁא וְאֶגְהִיר,

ומחייב דשמשא ותקינה דיליה את התקנת סירה  
וatabahirat.

מהDACTRID צלותין ובעותין, דיתגר ויתתקנו ההוא  
אתר הנפקה מניה נהרא, הבין לההוא אחר  
מתתקנה, מחייב דיליה, אתתקן כל מאן דלתתא. ובגין  
כח תושבחתא דקאמר שלמה, לא אשׂתדל אלא בגין  
מלפה דשלמא דיליה, דיתתקן. פיו דאיו אתתקן,  
מחייב דיליה, כלא יתתקן. ואי איו לא אתתקן, לית לה  
תקינה לסירה לעלמין, ובгин כח אשר לשלה.  
דיתתקן ויתמלי בדקא יאות בקדמיתא, כמה דאמיר.

(דף קמ"ו ע"א)

(שמות כ) ויקחו לי תרומה מאה כל איש וגוי, רוזא דרזין  
ליידי חכמתא, פד אסתלק ברעotta דסטרה  
דכל סטרין למעד יקרא ליקרי, אנשב רוחא מגוקודה  
עלאה, דבגיד מלעילה לחתטא, ושוי תקיניה, לאיישבא  
בהאי עלמא. אמאי. בגין דאי לא יהא עקרא ושרשא  
בהאי עלמא, לא יהא מאנא לאركא בהאי עלמא פלל.  
ואי לא יrisk להאי עלמא, מיד אתאביד, ולא יכול  
לקיימא אפילו רגעא חדא. אבל בגין דתקוניה אייה  
מהאי עלמא אתמלי מסתרא חדא לאركא להאי עלמא,  
ומסתרא אחרא לאركא למלacci עלאי. וכלא אתזנו  
מניה בחדא.

שְׁלֵימָו דַתְקֹנוּנָא דְהַאִ רְוַחָא, רְוַחִיהוֹן דְצִדִיקִיא בְהַאִ עַלְמָא. רְוַחָא דָא אֲשֶתְלִים, בְזַמְנָא דְחַגּוֹךְ וַיְרַד וַמְהַלְלָאָל הוּו בְעַלְמָא וּכְדָ אֲסֶגְיָאו חִיּוּבִי עַלְמָא, אֲעַדוּ הַהְנוֹא שְׁלִימָו מְנִיה. לְבַתֵּר דָא תְאַבִידָו, אֲתָא נְחָ וְאֲשֶלִים לֵיה. אֲתָא דָוָר הַפְלָגָה, אֲעַדוּ הַהְנוֹא שְׁלִימָו מְנִיה. אֲתָא אַבְרָהָם וְאֲשֶלִים לֵיה. אֲתוֹ אֲנָשִׁי סְדוּם וְאֲעַדוּ לֵיה. אֲתָא יְצָחָק וְאֲשֶלִים לֵיה. אֲתוֹ פְלָשָׁתִים וְחִיּוּבִי דָרָא וְאֲעַדוּ לֵיה מְנִיה. אֲתָא יְעָקָב וּבְנָיו, עַרְסָא שְׁלִימָא, וְאֲשֶלִים לֵיה.

נְפָקִי מְאֻרָעָא קְדִישָׁא וְנְחָתוֹ לְמִצְרִים, וּבְגִינְיִיהוּ אֲתַעֲבַת תִּמְנָן. וּבְגִין דָא הַדָּרִי תִּמְנָן יִשְׂרָאֵל לְעוֹבֵדֵין דְמִצְרָאֵי, אֲתַכְפִּיא וְאֲתַעֲדִי הַהְנוֹא שְׁלִימָו, עַד דְנַפְקָה מִמְצָרִים, וְאֲתוֹ לְמַעַבְדָ מִשְׁבָנָא. אָמֶר קְדִשָּׁא בָרִיךְ הוּא, רְעוֹתִי לְדִירָא בִינְיִיכָו, אֲבָל לֹא יִכְילֵנָא עַד דְתַתְקְבוּנָה הַהְנוֹא רְוַחָא דִילִי, דִישָׁרִי בְגּוּיִיכָו. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, וּעַשְׂוָה לִי מְקַדֵּשׁ וְשִׁבְגַּתִּי בְתֹוכָם. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכַתִּיב, וַיִּקְחָה לִי תְרֻומָה. אָמֶר מֹשֶׁה לְקַדְשָׁא בָרִיךְ הוּא מְאָן יִכְילֵל לְמַיסֵב לָה וְלְמַעַבְדָ לָה. אָמֶר לֵיה, מֹשֶׁה, לֹא בָמָה דָא תְחַשֵּיב, אֶלָא מֵאָתָכָל אִישׁ אֲשֶר יַדְבְּנוּ לְבָוָגָו, מִהָהוּא רְעוֹתָא וְרוַחָא דְלְהֹזָן, תְסִבּוּנָה, וְתַשְׁלִמּוּנָה לָה.

**כִּד אַתָּה שֶׁלֶמֶת, אַתְקִין לְהַהוּא רֹוחָא בְשַׁלְיָמוֹ דְלֻעִילָא,**  
**דְהָא מֵן יוֹמָא דְאַשְׁתְּלִים לְתַתָּא בִּיּוֹמָי דְמַשָּׁה, לֹא**  
**אַעֲדִיאוּ הַהְוָא שֶׁלֶמֶת מְבִיה.** (עד דאתא שלמה) **כִּיּוֹן דְאַתָּה**  
**שֶׁלֶמֶת, אַשְׁתְּדֵל לְאַשְׁלָמָא לֵיהֶ לְעִילָא, וְשָׂאָרִי לְאַתְקָנָא**  
**חַיוֹן דְעַלְמָא עַלְאָה, לְאַתְקָנָא מִהְהָוָא חַיוֹן עַלְמָא**  
**תַּתָּא, וְדֹא אֵיתָו אָשָׁר לְשֶׁלֶמֶת.**

השלמה מההשומות (סימן ג)

מספר הבahir

**יָשַׁב רַבִּי בְּרַכִּיה וְדָרְשָׁ מַאי דְכַתִּיב** (שמות כ"ה) **וַיִּקְחָוּ לִי**  
**תְּרוּמָה.** **כַּךְ אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,** **אָוֹתָה תְּרוּמָה**  
**תְּרִيمָה אָוֹתָה בַּתְּפִלּוֹתֵיכֶם,** **וּמֵ הָיוֹא אָוֹתוֹ שְׁנָדְבוֹ לְבָוֹ**  
**לְהַמְשָׁךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה פְּבָדוּהוּ,** **כִּי בֹּו אָנָּי שְׁמָחָ שְׁיוֹדֵיעַ**  
**שְׁמַיִּים,** **וּמִמְּנוּ רָאוּי לְקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי.** **שֶׁגָּאָמַר** (שמות כ"ה)  
**מַאת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יַדְבָּנוּ לְבָוֹ תְּקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי,** **מַאותוֹ**  
**הַמְתַגְּדָב.** **דָּאָמַר רַבִּי רְחִימָא צָדִיקִים וְחַסִידִים**  
**שִׁבְיִשְׂרָאֵל שְׁמָרִימִין אֹותִי** (אותו) **עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזָכוּיוֹתֵיהֶן**  
**וּמִהָם מִתְפְּרִגְסָ הַלְ"בָב, וְהַלְבָב מִפְרִגְסָן.**

**וְכָל הַצּוֹרוֹת הַקָּדוֹשָׁת הַמִּמְונֹgot עַל הָאוֹmoת.** **וִיְשָׂרָאֵל**  
**קָדוֹשִׁים נִטְלוּ מְגֻוף הָאִילָן וּמַלְבָוּ. מָה לְבָב הַדָּר,**  
**פְּרִי הַגּוֹף.** **אָف יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ עַזְזָר.** **מָה אִילָן תְּמָר,**  
**עַנְפֵיּוּ סְבִיבָיו וּלְוִלְבָוּ בְּאַמְצָעָוּ. אָف יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ גּוֹף**

האילן הינה שהוא לבו. ובגיגד הגוף הוא חוט השדרה באדם שהוא עיקר הגוף ומה (<sup>ונח</sup>) לולב זה, כתיב לו לב אף הלב מסור לו. ומה ל"ב זה שלשים ושתיים בתיבות חכמה בו, אף בכל נתיב מהם צורה שומרת. שנאמר חכמה בז, אף בכל נתיב מהם צורה שומרת. שנאמר

(בראשית ג') **לשמור את דרך עז החיים.**

**ומאי** (בראשית ג') **וישבן מקדם לגן עדן,** וישבן באותו נתיבות שקדם לו לאותו מקום שנקרא גן ושקדם לברובים. **דכתיב** (בראשית ג') **וأت הב羅빈,** ושקדם להט דכתיב (בראשית ג') **את להט החרב.** וזה כתיב דמים ואש קדמו **דכתיב** (בראשית א') **יהי רקיע בתוך המים.** וכ כתיב ויקרא אליהם לרקיע שמים, ומגן דמים והוא אש דכתיב (ברברים ח) **כפי יי אליהיך אש אוכלה הוא.**

ומנא לנו **דמים הקדוש ברוך הוא דכתיב** (מלכים א' ח) **ואתה תשמע השמים.** אטו שלמה מתפלל אל השמים שישמעו תפלה, אלא שנקרו שם על שמו. **דכתיב** (מלכים א' ח) **השמים ושמי השמים לא יכלכלו.** הו שמו של הקדוש ברוך הוא והוי אש. ואמרת קדם. אלא, אםא כחם קדם של אותן הצורות של המקום ההוא. ומאי בינהו כחם כמה דעת אמר (שמואל א' ב') **אין קדוש כי כי אין בלטה,** ואין צור באלהינו.

**ישב רבי ברכיה ודרש,** מי לולב דאמרין, אלא לו

מסר הלב והיאך אמר ליה שלשה שרים הם, תל"י וגלgal ול"ב, וכל אחד ואחד שניים עשר. חזרו השלשה מבין לו וביהם בתקיים העולם דכתיב (משלי כ"ה) וצדיק יסוד עולם, תנא עמוד א' מן הארץ עד לרקיע וצדיקשמו על שם הצדיקים, וגتابר. ואם לאו מתחיל, והוא סובל כל העולם דכתיב וצדיק יסוד עולם. ואם חלש לא יוכל להתקיים העולם. הילפה אפילו אין בעולם אלא צדיק אחד, מעמיד את העולם. לפיכך קחו תרומה ממנה תחלה, ואחריו זאת התרומה אשר תקחו מאתם, מאיות הבשאר. ומהו זהב וכסף ונחשת.

דבר אחר וייקחו לי תרומה וייקחו לי לקדש תרומה שהיא יוד והיא עשירי. ומבלו העשירי קדש, דכתיב (ויקרא כ"ז) העשירי יהיה קדש לקדש. ומאי נינהו קדש דכתיב (יחזקאל מ"ד) וראשית כל בכורי כל וכל תרומה כל מפל תרומותיכם דכתיב (תהלים ק"א) ראשית חכמה יראת יי', אין חכמה אלא יראת השם: (עד כאן מההשומות)

(שםות ס) זוatz התרומה, הא אמר, כבר קודשא בריך הוא אתגלי על טורא דסיני, פד אתיהיבת אוריתא לישראל בעשר אמירותן. כל אמירה ואמירה עביד כלל, והוא כלל אתפרש לע' קלין, והוא כללו בהירין ובצצין לעיניהו דישראל כלו, והוא חמאן עינין בעינין זיו